

Nr 86.

Av herr **Persson** i Norrköping m. fl. om ändring i 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen.

Läraren i straffrätt vid Stockholms högskola yttrade i en föreläsning våren 1911 följande: »Åkarpslagen är det mest befängda som införts i svensk strafflag.»

Denna hårda och ovillkorliga dom över Åkarpslagen har från många håll och på mångahanda sätt intygats vara riktig.

Redan vid tillkomsten av Åkarpslagen påvisades bristfälligheter i densamma. Särskilt röntes det vid 1899 års riksdag framlagda förslaget starkt motstånd. I andra kammaren avgåvos för detsamma endast 108 röster, under det att 93 röster avgåvos för avslag. Då sedermera högsta domstolens yttrande över förslaget inhämtades, förenade sig fem justitieråd i hemställan, att detsamma icke måtte stadfästas, och övriga två justitieråd avstyrkte, att förslaget i dess då föreliggande form bleve gillat. Sedermera hava inom riksdagen vid upprepade tillfällen yrkanden framställts om upphävande eller ändring i de ifrågavarande bestämmelserna. Vid 1904 års riksdag väcktes inom andra kammaren motion med yrkande, att riksdagen måtte för sin del besluta, att 22 och 24 §§ i 15 kap. strafflagen skulle åter erhålla samma lydelse, som de hade före sanktionerandet av den nya lydelsen den 10 juli 1899. Denna motion förnyades vid 1908, 1910 och 1911 årens riksdagar. Vid sistnämnda riksdag framställdes därjämte dels i en i ämnet väckt motion, dels ock vid de sålunda framställda motionernas behandling inom riksdagen åtskilliga förslag i syfte att bringa de genom 1899 års lag införda stadgandena i närmare överensstämmelse med de i strafflagen i övrigt gällande principer. Samtliga motioner om upphävande av bestämmel-

serna i 1899 års lag blevo på lagutskottets hemställan av båda kamrarna avslagna, varemot, med anledning av de vid 1911 års riksdag väckta ändringsförslagen, andra kammaren för sin del antog ett förslag till ändringar i de förevarande paragraferna av innebörd, att det straffbara försöket skulle komma att motsvara hela det fullbordade brottet, straffet för försök sänkas och åtalsrätten begränsas. Första kammaren avslög varje ändringsförslag.

Under 1912 och 1913 års riksdagar ha även förelagts motioner om Åkarpslagens avskaffande, varjämte Kungl. Maj:t under nämnda år förelagt riksdagen propositioner med förslag till ändrad lydelse av 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen.

Vi skola icke nu återupprepa alla de tungt vägande skäl för Åkarpslagens avskaffande som anförts utan tillåta oss i detta avseende hänvisa till de kungl. propositionerna, motionerna och riksdagsdebatterna, som härom återfinnas i riksdagens tryckta förhandlingar för åren 1899, 1904, 1908, 1910, 1911, 1912 och 1913.

Lagen är, enligt straffrättslärares uttalande, »det mest befängda som införts i svensk strafflag» och i fråga om dess tillämpning så yttrade president Afzelius i första kammaren år 1911 följande: »Jag vet icke någon lag, ifråga om vars tillämpning så många anmärkningar förekommit, så många åtgärder och beslut blivit vid sin prövning till sin laglighet underkända, som fallet varit med denna lag». Vid remissdebatten onsdagen den 27 dennes angående Kungl. Maj:ts proposition om statsverkets tillstånd och behov yttrade herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet, att såväl han som även de flesta av hans kamrater i regeringen voro för viss ändring av de omnämnda lagparagraferna.

På grund av det anförda hemställa vi,

att riksdagen ville för sin del besluta att återställa 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen till den lydelse dessa lagrum hade före 1893 års lagändring och således giva dem följande avfattning:

22 §. Tvingar någon, utan laga rätt, eller med missbruk av sin rätt, genom våld eller hot, annan att något göra, tåla eller underlåta; straffes högst med straffarbete i två år, i de fall, där gärningen ej med svårare straff särskilt belagd är.

24 §. Brott, som i 22 § sagt är, må ej åtalas av allmän åklagare, där ej målsägande det till sådant åtal

angiver; ej heller må brott, som i 23 § sägs, åtalas av annan, än målsägande.

Stockholm den 29 maj 1914.

<i>Sven Persson.</i>	<i>Hj. Branting.</i>	<i>Herm. Lindqvist.</i>
<i>F. W. Thorsson.</i>	<i>Vikt. Larsson.</i>	<i>Bernh. Eriksson.</i>
<i>Nils Persson.</i>	<i>E. Palmstierna.</i>	<i>V. Rydén.</i>
	<i>Rickard Sandler.</i>	
